

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL.

■ SALUT PÚBLICA ■ INTERESSOS POPULARS ■ ARTS Y LLETRAS ■

Redacció y Administració: carrer de Ronda de la Universitat, número 4, Barcelona

— VENTA: 25 exemplars, 1 peseta; Un número, 2 quartos. — Sort i llem los dilluns ab tota regularitat. — SUSCRIPCIÓ: Espanya, 4 rals trimestre; Extranjer, 16. —

QUI FA UN COVE...

Nostres llegidors sens dubte recordan lo que 'ls deyan en nostre número passat sobre lo de *La infalibilitat d' prova*.

Donchs per si encara no n' hi havia prou ab allò de no returar del arbitratge y acceptar sols la mediació de mossen Infalible, ara resulta que ni per la mediació se 'n fan, per quan se 'n tocan compases dibent que directament s' han entès en Cánovas y en Bismarck, «després de acceptar la mediació del papa.»

A fe de Deu que si això no es donar un miquel de patre y muy señor suyo, no ja à la infalibilitat, sino à la persona papara, racionalment parlant, ja no cal que 'ns donem per ofesos los espanyols del talent de papà Cánovas y del carinyo del diot que li dona la mamella del poder.

Dihen del Vaticà qu' están enfutismadíssims d' aquesta Espanya empaladada pe 'l paper de comparsa reservat al senyor Lleó, y que si d' aquesta feta no 'ns envian un tren d' escumacions, es per temor de que fossen destinadas al us com més de la habitació mes necessaria de cada casa.

¡Ay senyor! no en va pasan los anys! En altre temps ja hauriam tingut los espanyols feyna per rato si s' hagües fet tal canonada al papa, cap visible de la Iglesia romana.

Y pensar que avuy, à pesar d' en Pidal, se 'l rian d' aquest modo! ¡Oh!

Y encara 'l pobret papa tindrà que donarse per satisfet. Ja ho crech, com que si no s' hi dona, pitjor per ell.

Vaja, que si jo fos catòlich, apostòlich y reumàtich, d' aquesta feta 'm feriria.

Però com no soch de la familia, ni m' han enganyat lo meu papa, puch celebrar lo fet ab mitja lliura de bunyols de cal Tio Nel-lo, segur de no ser jo en aquesta feta qui 'ls haja tastat mes calents y grossos.

GIMNÀSTICH

LO ROSARI DE LA AURORA

À TARRAGONA

Lo diumenje passat, dia 4 del corrent, en la ciutat de la terra rònega, se inaugurà la temporada comica-mimica del espectacle que tan bons resultats va donar l' any passat, y que 'l titulan los carcutdes *Lo rosari de la Aurora*. Nos va cridar molt l' atenció, un sueltó que

publicà lo diari de aquella bona gent, contingut en los sigüents termes:

«En cumplimiento de los deseos de S. S. el papa Leon XIII, al domingo próximo y siguientes del presente mes saldrá de la santa Iglesia Catedral la procesion del Rosario de la Aurora, que recorrerá algunas calles de la ciudad.

«Esperamos que nuestras autoridades dispondrán lo conveniente para que los fieles que acudan à tan religioso acto no se vean molestados como sucedió el año pasado por esta época, pues ya que se tolera pelear por algunas calles y plazas à otros señores de la moda à ciertos momentos gritando descomponidamente y causando las mas de las veces canciones obscenas que molestan al vecindario, creemos muy justo que los agentes de la autoridad procuren impedir cualquier desman de esa clase de gente que sin lo ni religioso se toma la libertad de insultar à los pacíficos habitantes que discurren por nuestras calles rezando el santísimo Rosario.»

Santíssim rosari dibuent, y tan santíssim com es, hasta pur, podrian dir, porque no hi veurán mes que 'l *florèt* de las noyas; noyas qu' están tipas d' anar pe 'l recons de las sagristias; ab una paraula, noyas de molt bona casa y de molt bons reputació.

«Oh! Quins tipos mes hermosos! La major part d' ellas son unas grans guispas, que de tant que ho son, si las veges *Don Carlets*, se 'n enamoraria de las sevas *hermosuras*, porque, com saben vostés, dit fulano se torna boig per la guassa dels tipos... de sagristias.

Las personas *esquiladas* d' aquella ciutat, esperavan per moments lo tan desitjat dia de que poguessin desbotar contra aquesta mala gent que van pe 'ls carrers, cantant y baladrejant com à simples, sense pensar que mes de quatre pares de familia, fatigats de treballar tota la setmana, están entregats al repós y al descans, que els interrompen ab sos brams.

Y si no hs donet encara à Tarragona un que sentir aquesta funció llanera, pe 'l motiu de que en lo citat dia no van fer mes que recorre uns cuants carrers estrets que hi ha per allí aprop del temple, sent las sis l' hora que sortí lo ramat y 'ls rabadans del santíssim corral, al que procuraren tornar prompte.

Moments avans de treure lo cap de la gabia los *reverents* y *reverents auroristas*, estavan custodiant los punts aprop de la Catedral, parelles de la Guardia civil y dependents d' ordre públich, ab los seus cabos e inspectors, sortint després los *subjectes* ab los caparrots ben alists, al veurer qu' estavan guardats per tan bons pastors. No sabem si alavan lo cap pera fer veure à la gent que compareixen à tan religioses y honrat acte, ó per temor de que algun sant cristià, despertat per sos brams, no 'ls hi tirés demunt alguna basinada.

A la primera sonada del *trompon* van compareix totas las ovelles al punt de reunió, abont ja hi havia los rabadans clericals que s' esperavan, tent exercicis sants y espirituals. La professó del rosari, estava formada de la següent manera:

Primer lloch.—Tres noys, portant un pendó l' un y 'ls altres dos aguantant las correspondents borlas.

Segon lloch.—Bestià encuat. Noyas catòlicas, donas apostòliches y senyores romanas, portant à las mans los grans del rosari de la Aurora. Aquest remat estava posat baix las ordres del ruch negre de mes bona conducta, mossen *Trampas*.

Tercer lloch.—Un senyor anti-protestant y ex empleat de la Aduana, portant una bandera de satí blanc, estirantli los cordons dos gossos carlins de bona talla. Seguien à la bandera una pandilla de llanuts.

Quart lloch.—Aquest grup, es lo principal. Una gran companyia de sarsuela *seria*, y una numerosa orquesta... *mada*, dirigida la última per un *trompon*, que à ratos tocaba *solos* que eran secundats per la numerosa companyia de cant. Dihem à ratos, porque primer tocan y cantan las tipples, y després declaman las damas y galans. També pertenez à n' aquest grup lo *reverent pare Benet* que portava 'l timó.

Quint y últim lloch.—Aqui ve la part mes llastimosa. Aqueix grup està format per las donas de major edat, ó sian las que ja passen de cinquanta y tans anys. En aquestas pobretas, pero *honradas*, jays, Tarragona ha pogut admirar los tipos aquells que ha publicat *La TRAMONTANA* en algun de sos números passats.

Per avuy, fem punt final. Un altre dia, si *Deu vol*, y que 'ns sembla serà luego, podrán nostres estimats llegidors sapiguer lo que passa en aquella històrica capital tarragonina, referent als abusos de aquesta bona gent.

Os lo promet,

JOANET DE TARRAGONA

LA ÚLTIMA CONQUISTA

Don Serapi es un senyor dels que se li acosta 'l dia de poderli dir ab boca plena que ja té xexanta anys, sense cap temor de mentir:

«Ei, encor que no negs que «ja comença à ferse vell,» dona per constata, quan li parlan de sa edat, que à pesar de tot encara *va fort*, es à dir, que encara no li fa mal res y que pot ballar tot un *cotillon* sense reposar una sola vegada, à no ser que la *pareja* li demani; cosa que ell, quan una dona li demana *algó*, may li nega, siga lo que 's vulga.

Això si, en parlant de donas, ja està armat. Ha fet mes conquistas que 'n Tenorio, segons explica: solteras, ca-

sadas, viudes, etc., etc.; tot, tot ho ha fet anar en renou i sempre n'ha sortit victòria: ell sab de memòria infinites de romances que parlan d'amor; coneix lo llenguatge de las flors y dels vanos; ha après de tirar la cassa, lo sabre y l'elenc; encalca a la última moda; està molt ben ensorat; abona habilitat las millors cascades de flames; s'ajunta a cabell alguns dijous, y... en 5, en 6, en 7, en 8, en 9, en 10, en 11, en 12, en 13, en 14, en 15, en 16, en 17, en 18, en 19, en 20, en 21, en 22, en 23, en 24, en 25, en 26, en 27, en 28, en 29, en 30, en 31, en 32, en 33, en 34, en 35, en 36, en 37, en 38, en 39, en 40, en 41, en 42, en 43, en 44, en 45, en 46, en 47, en 48, en 49, en 50, en 51, en 52, en 53, en 54, en 55, en 56, en 57, en 58, en 59, en 60, en 61, en 62, en 63, en 64, en 65, en 66, en 67, en 68, en 69, en 70, en 71, en 72, en 73, en 74, en 75, en 76, en 77, en 78, en 79, en 80, en 81, en 82, en 83, en 84, en 85, en 86, en 87, en 88, en 89, en 90, en 91, en 92, en 93, en 94, en 95, en 96, en 97, en 98, en 99, en 100, en 101, en 102, en 103, en 104, en 105, en 106, en 107, en 108, en 109, en 110, en 111, en 112, en 113, en 114, en 115, en 116, en 117, en 118, en 119, en 120, en 121, en 122, en 123, en 124, en 125, en 126, en 127, en 128, en 129, en 130, en 131, en 132, en 133, en 134, en 135, en 136, en 137, en 138, en 139, en 140, en 141, en 142, en 143, en 144, en 145, en 146, en 147, en 148, en 149, en 150, en 151, en 152, en 153, en 154, en 155, en 156, en 157, en 158, en 159, en 160, en 161, en 162, en 163, en 164, en 165, en 166, en 167, en 168, en 169, en 170, en 171, en 172, en 173, en 174, en 175, en 176, en 177, en 178, en 179, en 180, en 181, en 182, en 183, en 184, en 185, en 186, en 187, en 188, en 189, en 190, en 191, en 192, en 193, en 194, en 195, en 196, en 197, en 198, en 199, en 200, en 201, en 202, en 203, en 204, en 205, en 206, en 207, en 208, en 209, en 210, en 211, en 212, en 213, en 214, en 215, en 216, en 217, en 218, en 219, en 220, en 221, en 222, en 223, en 224, en 225, en 226, en 227, en 228, en 229, en 230, en 231, en 232, en 233, en 234, en 235, en 236, en 237, en 238, en 239, en 240, en 241, en 242, en 243, en 244, en 245, en 246, en 247, en 248, en 249, en 250, en 251, en 252, en 253, en 254, en 255, en 256, en 257, en 258, en 259, en 260, en 261, en 262, en 263, en 264, en 265, en 266, en 267, en 268, en 269, en 270, en 271, en 272, en 273, en 274, en 275, en 276, en 277, en 278, en 279, en 280, en 281, en 282, en 283, en 284, en 285, en 286, en 287, en 288, en 289, en 290, en 291, en 292, en 293, en 294, en 295, en 296, en 297, en 298, en 299, en 300, en 301, en 302, en 303, en 304, en 305, en 306, en 307, en 308, en 309, en 310, en 311, en 312, en 313, en 314, en 315, en 316, en 317, en 318, en 319, en 320, en 321, en 322, en 323, en 324, en 325, en 326, en 327, en 328, en 329, en 330, en 331, en 332, en 333, en 334, en 335, en 336, en 337, en 338, en 339, en 340, en 341, en 342, en 343, en 344, en 345, en 346, en 347, en 348, en 349, en 350, en 351, en 352, en 353, en 354, en 355, en 356, en 357, en 358, en 359, en 360, en 361, en 362, en 363, en 364, en 365, en 366, en 367, en 368, en 369, en 370, en 371, en 372, en 373, en 374, en 375, en 376, en 377, en 378, en 379, en 380, en 381, en 382, en 383, en 384, en 385, en 386, en 387, en 388, en 389, en 390, en 391, en 392, en 393, en 394, en 395, en 396, en 397, en 398, en 399, en 400, en 401, en 402, en 403, en 404, en 405, en 406, en 407, en 408, en 409, en 410, en 411, en 412, en 413, en 414, en 415, en 416, en 417, en 418, en 419, en 420, en 421, en 422, en 423, en 424, en 425, en 426, en 427, en 428, en 429, en 430, en 431, en 432, en 433, en 434, en 435, en 436, en 437, en 438, en 439, en 440, en 441, en 442, en 443, en 444, en 445, en 446, en 447, en 448, en 449, en 450, en 451, en 452, en 453, en 454, en 455, en 456, en 457, en 458, en 459, en 460, en 461, en 462, en 463, en 464, en 465, en 466, en 467, en 468, en 469, en 470, en 471, en 472, en 473, en 474, en 475, en 476, en 477, en 478, en 479, en 480, en 481, en 482, en 483, en 484, en 485, en 486, en 487, en 488, en 489, en 490, en 491, en 492, en 493, en 494, en 495, en 496, en 497, en 498, en 499, en 500, en 501, en 502, en 503, en 504, en 505, en 506, en 507, en 508, en 509, en 510, en 511, en 512, en 513, en 514, en 515, en 516, en 517, en 518, en 519, en 520, en 521, en 522, en 523, en 524, en 525, en 526, en 527, en 528, en 529, en 530, en 531, en 532, en 533, en 534, en 535, en 536, en 537, en 538, en 539, en 540, en 541, en 542, en 543, en 544, en 545, en 546, en 547, en 548, en 549, en 550, en 551, en 552, en 553, en 554, en 555, en 556, en 557, en 558, en 559, en 560, en 561, en 562, en 563, en 564, en 565, en 566, en 567, en 568, en 569, en 570, en 571, en 572, en 573, en 574, en 575, en 576, en 577, en 578, en 579, en 580, en 581, en 582, en 583, en 584, en 585, en 586, en 587, en 588, en 589, en 590, en 591, en 592, en 593, en 594, en 595, en 596, en 597, en 598, en 599, en 600, en 601, en 602, en 603, en 604, en 605, en 606, en 607, en 608, en 609, en 610, en 611, en 612, en 613, en 614, en 615, en 616, en 617, en 618, en 619, en 620, en 621, en 622, en 623, en 624, en 625, en 626, en 627, en 628, en 629, en 630, en 631, en 632, en 633, en 634, en 635, en 636, en 637, en 638, en 639, en 640, en 641, en 642, en 643, en 644, en 645, en 646, en 647, en 648, en 649, en 650, en 651, en 652, en 653, en 654, en 655, en 656, en 657, en 658, en 659, en 660, en 661, en 662, en 663, en 664, en 665, en 666, en 667, en 668, en 669, en 670, en 671, en 672, en 673, en 674, en 675, en 676, en 677, en 678, en 679, en 680, en 681, en 682, en 683, en 684, en 685, en 686, en 687, en 688, en 689, en 690, en 691, en 692, en 693, en 694, en 695, en 696, en 697, en 698, en 699, en 700, en 701, en 702, en 703, en 704, en 705, en 706, en 707, en 708, en 709, en 710, en 711, en 712, en 713, en 714, en 715, en 716, en 717, en 718, en 719, en 720, en 721, en 722, en 723, en 724, en 725, en 726, en 727, en 728, en 729, en 730, en 731, en 732, en 733, en 734, en 735, en 736, en 737, en 738, en 739, en 740, en 741, en 742, en 743, en 744, en 745, en 746, en 747, en 748, en 749, en 750, en 751, en 752, en 753, en 754, en 755, en 756, en 757, en 758, en 759, en 760, en 761, en 762, en 763, en 764, en 765, en 766, en 767, en 768, en 769, en 770, en 771, en 772, en 773, en 774, en 775, en 776, en 777, en 778, en 779, en 780, en 781, en 782, en 783, en 784, en 785, en 786, en 787, en 788, en 789, en 790, en 791, en 792, en 793, en 794, en 795, en 796, en 797, en 798, en 799, en 800, en 801, en 802, en 803, en 804, en 805, en 806, en 807, en 808, en 809, en 810, en 811, en 812, en 813, en 814, en 815, en 816, en 817, en 818, en 819, en 820, en 821, en 822, en 823, en 824, en 825, en 826, en 827, en 828, en 829, en 830, en 831, en 832, en 833, en 834, en 835, en 836, en 837, en 838, en 839, en 840, en 841, en 842, en 843, en 844, en 845, en 846, en 847, en 848, en 849, en 850, en 851, en 852, en 853, en 854, en 855, en 856, en 857, en 858, en 859, en 860, en 861, en 862, en 863, en 864, en 865, en 866, en 867, en 868, en 869, en 870, en 871, en 872, en 873, en 874, en 875, en 876, en 877, en 878, en 879, en 880, en 881, en 882, en 883, en 884, en 885, en 886, en 887, en 888, en 889, en 890, en 891, en 892, en 893, en 894, en 895, en 896, en 897, en 898, en 899, en 900, en 901, en 902, en 903, en 904, en 905, en 906, en 907, en 908, en 909, en 910, en 911, en 912, en 913, en 914, en 915, en 916, en 917, en 918, en 919, en 920, en 921, en 922, en 923, en 924, en 925, en 926, en 927, en 928, en 929, en 930, en 931, en 932, en 933, en 934, en 935, en 936, en 937, en 938, en 939, en 940, en 941, en 942, en 943, en 944, en 945, en 946, en 947, en 948, en 949, en 950, en 951, en 952, en 953, en 954, en 955, en 956, en 957, en 958, en 959, en 960, en 961, en 962, en 963, en 964, en 965, en 966, en 967, en 968, en 969, en 970, en 971, en 972, en 973, en 974, en 975, en 976, en 977, en 978, en 979, en 980, en 981, en 982, en 983, en 984, en 985, en 986, en 987, en 988, en 989, en 990, en 991, en 992, en 993, en 994, en 995, en 996, en 997, en 998, en 999, en 1000.

No obstant y tal escarmant, quan avuy se posa a cantar sa última aventura, may se descompia de dir que, a pesar de tot, encara va fort.

LL. MILLA

EPÍLECH

—Surt una família a fora per por del colera; al pla queda una dona, y aixis van rebats; al cap d'una hora se presenta ab la factura l'aprenent d'un vastre ruchi; per la portella:—

—No puch obrirlo,—diu ab dolura la dona del pla guardiana.— los senyors han marxat tots.— Se'n va'l moy ab quatre bots. Trucan de nou:—

—Qui demana?— pregunta passant la vista per la reixa. —La modista me fa du aquest compte. —

—Manat!— contesta com qui no ho sent; y a punt seguit diu:—Ah!— ja!— Son fora; haurà de tornà. Y l'altre se'n va va corrent Tornan a trucar:—

—No hi sento,— se diu la dona tancada dins del pla,—cap mes vegada obro: que truquin: m'hi asento.— —Vaya una senyora!—continua;— a la pèrta tots plegats han quedat empastellats; feules un nus a la cua.—

Los truchs a la portan aumentan repicant cada moment: lo repic es tot ple de gent ab comptes, y tots comentan aquell cas a sa manera: s'ou algun mot insultant: la dona s'està donant aixi diables... se desespera... y la senyora, mentres tal brega passa al pla de Barcelona, horman (y al mes que me'n riga) la creme de la veneniga colona de Caldas, Tona, Caldeses ó La Garriga.

PAPER DEL CARRIL

Aquets últims dias s'ha parlat molt de dos banderes colgar que podian aparèixer en un baluart de Monjuich, ó dos fanals verts y alguna canonada en sent de nit, per avisar de no sé qué de no sé quinas precaucions preses nosé com en cas de no sé quants perills que podian presentar-se.

A vostés aixó podrà semblarlos una geroglífich, pero pensin que, en cas de serho, la solució no pot donarse fins que s'hagi representat la segona part d'una funció estrenada fa disset anys.

Qui ho entent qui no ho entent diu un ditxo en català. Donchs per ara hem de callà porque no'ns fassin malbich.

Las eleccions que diumenje tingueren lloch a Fransa han donat als monàrquics mes foras de las que tothom somiava, per estar cansat lo país dels possibilistas y de sas trampas de política colonial.

Posada Fransa en la alternativa de establir una república francament liberal ó d'anarsen a caure a mans dels monàrquics, no es dubtós entreuvre quin partit pendrà.

Ja era hora de desferse dels protectors de bolsistas y pasteleros de la política possibilera. Los radicals han guanyat molt terreny, y es casi segur que ells seran los que donaran color a la nova situació ministerial que elli's prepara.

Segons *El Imparcial*, ara'ns trobem en que'l papa está ressentit ab motiu de las negociacions carolinicas.

Pobre Cánovas y comparsa; ja no li faltava res mes que indisposarse ab aquest bon senyor. Y donchs com se ho arreglara, al fer l'últim badall, sense tenir qui'l beneheixi? ¡Ah! no hi pensava; encara que de mes baix

alcurnia, li quedan los capellans de Flix, Santa Cruz y demás de renomada fama qu'han arribat ja a fer all ab los que actualment fan bullir la seva olla.

Una mala noticia tenim que donar a nostres llegidors.

Nostre amic Víctor Ferrer, redactor de *El Federalista*, ha sigut agafat y portat a la presó. Son delictic no es altre que'l de haber escrit contra l'actual ordre de cosas.

Una víctima mes sacrificada a las iras conservadoras, que tenim d'apuntar en compte pe'l dia de las reparacions.

Fa pochos dias s'ha escapat un lladre de la presó de Barcelona.

Lo caco deuria dirse: —Fem lloch als periodista. Y aixis ha sigut.

Quatre periodistas presos se troben actualment junts en la presó de Barcelona.

Si als conservadors tingues que donarse gust, aviat totes las redaccions d'oposició quedarian establertes al carrer d'Amalia, pati de la *Garjanyá*.

Un periódich mestit diu que la unitat d'Italia está aixecada sobre'l fanch.

Té molta rahó. Tothom califica com se mereix los tronos dels Borbons y'l poder temporal dels papes, a costa dels quals se aixeca la unitat italiana.

Ab motiu d'haberse remogut altra vegada la qüestió d'Orient, no falta qui ha dit que'tregues al turch d'Europa y s'donques Constantinopla al papa, ahont podria restablirshi'l poder temporal.

La cosa, per apuntada, no'm sembla mal. Pero'm semblaria a mi idea mes oportuna, si s'duya'l papa tot d'una a governar... a Pípi, qu'és un poblet de la lluna.

Lo colera s'ha ficat al manicomi de Sant Boy, fenthi estragos.

Suposo que aquesta noticia haurá desconcertat als democratas monàrquics d'aquesta provincia.

Quan menos per alló de «Quan vegis las barbas de ton vehí pelar...»

Diumenje va esser sorpresa una partida de joch. Be per aquí. Pero'quan empararán de debó als lladres? Se gosa de tanta tranquilitat en certis oficinas....

A pesar de las recomanacions del papa, per Barcelona s'ha renunciat generosament a interrompre la via pública ab los carcamals rosaris de la aurora.

Los arguments de pes emplets fa alguns mesos convenceren als llanuts de la inoportunitat de sos brams.

Com podian convence a qualsevol burro de terrayre. Perque uns y altres sols se convencen ab tals rahons.

Continúa la persecució a la premsa. Los lladres campésela. Y'l bandolerisme en poblat y en despoblat sent la mes honrosa carrera.

Donchs que perdí en Sagasta tota esperansa de ser poder. Los conservadors encara no degeneran.

A Madrid nó's deixa vendre periódich pe'ls carrers sino a personas que ja hajan cumplert los vint anys. Ab disposicions tan ben concebudas y millior executadas, no pot menos d'arrelarse fins als cadúpas la monarquia espanyola.

D'ensá del conflicte ab Alemanía s'han denunciat prop de doscents periódichs y han anat a la presó mes de vint periodistas.

En cambi 'ls bandolers d' Andalusia han dat malé a varios guardia-civils, sens que cap de aquestos assessinos haja pogut esser agalat.

Si algú creu que aixó son mals, s' equivoca, si senyor. Aquests fetes tan... naturals, son las Glorias nacionals del govern conservador.

A Andorra van rebre al secretari del mitras d' Urgell d' un modo especial.

Van entrar uns quans homes ab escopetas al quarto abont dormia tranquilament l' enviat del bisbe, y pera despertar-lo van tirar-li quatre tiros.

Pero no s' creguin que l' matessin, ca; tiravan ab pólvora sola!

Se veu que allí son partidaris de fer las cosas a mitjas.

Ha sigut també denunciada a Madrid lo periódich conservador *El Dia*.

Com que l' govern ja fa dias que está a las focas.

Y trencherà la nou del coll sens remey. Y prompte.

A DONYA INFLUENCIA

Qui tingué feut, que tremolí

Tu que a tots donas la dreta ab predilecta atenció, digam: per quina raó hem de fer burta y brometa d' aquell que na fa la trabeta y explota sens compassió! Tu que a tots has enlilat al sent de la riquesa, oblidat al qui ab pobresa, baix qual pes viu ardit, devora de dia y nit la febre de la tristesa. Molts ab anima trastrera han doblegat la espinada, y humilit, besant la petjada, s' han arregiat de manera de vidre sens cap quimera s' en somien beneficiada.

«Què hem d' entendre per justicia si la equitat no existeix? si mentres hi ha qui sufrea, altres viuen ab delícia, y encara senten coposia del sou escó que 'ns nutreix. «No sabe que tals diferéncias son un' erga de rahons: Màquina de fer malsons, cuydado ab las imprudéncias que solen dur conseqüéncias molt propicias a trastrera.

Una recepta segura podria curar l' dolor, y alló que 'ns amarga l' cor y engrogueix nostra figura, cambiaria la pintura d' aquest cuadro atardat.

Tens un gust particular en donar als una matracca y pe 'ls altres res te raca; com es possible aguantar aquest pesim malstar que a cada pas nos ataca?

Mes la fortuna traydora que a lo milló 'ns desenganya, obrant de manera estranya a tothom fa arribar l' hora, y aquell que 'n fer be s' afeiya la grutitú li es devadora, mes algun qu' altre endeuat, que rodejat de tahuts, y apoyat per mudra fuis, de la cooperacia ho abusat, ay de la seva malicia lo dia que farà cula.

Al centre fent tamborells, de tant posat l' peu en fals, puig pudria son los puntals que aguantan las cascos vellat, dels buaypós de tals trapelles no 'n quedarán ni senyals.

Y llavors la gent ayada, que ans ara ha estat a sota, servint sempre de marioneta, no per gust, sine formada, farà molt be si engrocada los hi torna la pilota.

Que 'n aquest mon de miseria, de injusticias y amargura, pe l' privilegi y la usura banyeguem a la interpercia, trobant en cixa Siberia la nostra mort prematura.

W. ***

Lo dia de la Mercè per la tarde hi hagué funció extraordinaria a la iglesia de Sant Andreu, en qual funció feu lo gasto de baladrer un tal pare Joan, jesuïta del collegi que aquestos payos tenen establert en dit poble.

En lo suplicatori després d' haber invocat a la Maria pera que 'ls illuri de las pestes, del dimoni y altres mals, alsá sa veu, y accentuant-ho be, va afegir:

«... y sobre tot llurcuns de la heretija lliberal, que es la peste ó calamitat mes dolenta que pesa sobre la terra.

Dech fer constar que aquest mateix jesuïta va dir un dia en lo centre cars del Senyor Lluís Gonzaga, «que no pot ser bon catòlich qui no se arreplegi dessots la bandera de Dios, Patria y Rey».

Si alzó no es fer propaganda facciosa, que surti l' colomi de la trinitat y ho digui.

Y en la llista de una suscripció oberta per la *Revista Popular*, no se ab quin fi, se llegia lo següent:

El Centro Catòlico de Sant Luis Gonzaga, de San Andrés de Palomar, PARA EL EXTERMINIO DE LOS LIBERALES CUATRO reales.

«Quatre rales pera exterminar los liberals! També es voler la feyna una mica massa barato.

Aquets espiots-conciéncias passen per tot menos per gratarse la butxaca.

Y s' comprén. Com que ab missas se guanya la gloria del cel, n' arreconan per quan se morin.

Un ensotanat molt guapo, de Granollers, devot de san Salvador, té un partit immens entre los feigresos caysos.

Actualment se diu que dona consol a tres ó quatre viudas y anima la escalfor de la fe a un parell de solteras, una de las quals s' ha tornat hidròpica d' una batzegada espiritual que no se la treurá del demunt nos als nou mesos.

«Los misteris de la encarnació explicats prácticament.» Tal deu ser lo puntal mes fort del citat reverent.

Lo rector de Palausolitar (prop de Caldas), té llogada dues donas per lo sou de... ; deu rals a l' any! si fi de que cada dia de festa recorren lo poble y las casas de camp del terme pera demanar diners per la illantia d' una verje.

Aquest any ja portan recullits mes de trenta dures, que ja l' rector té ben embuixacats pera comprar oli y sucarihi pa.

No es maleta (ni baul) la ganancia que fa l' tal rector ab las citadas donas.

Senyors vicari, missionista y rector de Sant Joan Lasfonta, que saben vostés de lo que s' diu en lo seu poble respecte a la distribució de fondos enviats pe l' bisbe de Girona pera atendre a las necessitats de la epidemia?

«Es veritat que sols se 'n repartian a ratas de sagrimis, quantes molts necessitats a la illuna de Valencia, pe l' delicia de no ser de la crosta de baix?»

Aixó, que ningú 'ns contestará, sols proba que tot lo que passa per las mans dels ensotanats es per fer propaganda anti-clerical.

Lo cólera s' ha ficat en dos convents de monjas de Salamanca.

Pero si aquellas mares no s' tocan ab ningú, per abont s' han encomanat lo microbi!

Un sagristá del Ferrol va organisar una manifestació llanera, creyente ferhi una grossa ganga.

Y al trobarse que no compareixian mes que quatre beyatas rancias y pobres, va engegarho tot a dida.

Ben fet.

Si Deu vol devots d' arrós, que se 'ls pagui. ¡No faltava mes!

Un jesuïta de Tarassona venia un remey infalible contra l' cólera.

Y tant ho fou, que ja no fa mal res a tots los que n' han tastat.

Aixó es que l' jesuïta donava salut... per la vida eterna, que diuen ells.

Ja está comprés.

D' una correspondéncia de Roma que publica lo *Brevi* retallo l' següent parrafet:

«En el mismo dia y en audiencia particular entregó a Su Santidad el señor arzobispo Bianchi 15.000 francos en nombre del señor Obispo y Niles de Barcelona, acto que conmovió al Pontífice, visto que las recientes necesidades de España no le impiden acordarse de las del sucesor de San Pedro.»

«Oh! Commoires devant de tres mil naps! Podrá ser la conmovió tan espontánea com vulgan, pero es precis confesar que tampoch ha sigut barato.»

DE SETZE!

SONET

Molts trapelles de teula ab grans lladruchs als llures-pensados no lluchen brega, y 'ls dies que mhi pesa están de peg, tenen la bura de tractar ls de ruchs. Tothom podria constatar a ulls cluchs, menos qui ab rotas de molí combraga, que aixó es lo vi de pela que 'ls carrega. Ens al extrem de fe 'ls trobar porchis. Aquest mode de obrar es molt bandarra, puig qui l' practica contraria males costums, qui s' afueixa al such de veg ó parra, se li posa son cervell tot ple de fatiga no 'n cas, y donatos butifarra, nos aconsella l' gran sigle de las llums.

P. y T

EPITAFIS

Aquí jau un pelegrí excavat de tant canya, y que l' pobre va mort capitat de traduch dos versos del castell. Y no ligant son intent de traduchirion cantans, va mort de crepant mentres anava dihent: «Rucha & infern! ; Bramem piogats!»

Jau aquí don Pau Climent. Fou saculista atemat, y mort d' un retrader per sortir d' un ball, calent.

Aquí hi ha la calavera d' un estudiant molt tronat, que morí per la friolera de tindre un calat corcat.

Es aqueste tomba baixa que diu y llustrina dona, jau la pura Escalona comanada de la calva. M. GARDÓ

Sota cixa lloca comaltada jau un guerrero dels brats; morí d' una enaspagada que donó una matxada al carter de Trogoclaus.

P. Pau

MUDANSA

Una tot valga regular a la fit, filla d' en Gor, y ab gust me la va acceptar per venir de bona tor.

XARADA

Vegi a terra dos primers d' un pressogut bastant all, una nena dos tercera menjant arrós ab botat.

M. GARDÓ

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL MÚERDO PARAT GEROUSICK: — Mitja pela té cinquents céntims.

GLORIAS MESTISSAS

Ab aquesta llibertat
que en Pidal nos ha donat,

tindrem ensenyansa lliure
per tothom que vulga viure

baix lo jou dels reverents,
que n' entém... fins a las dents.

SOMIAR TRUYTAS

Pensante que 'l cridarán
a cada moment, vestit
en Mateu se fica al llit
somniais d' or acariciant.

Mes encor no acluca l' ull
pagant tribut a la son,
se li apareix l' Anton
fentne burla, y son cap bull.

¿Y qué farà si no 'l cridan?
¿aguantará tanta broma?.....
..... A n' aquí deixém la ploma,
perque..... a callar convidan.